

Data sporządzenia: 30.04.2012

Data aktualizacji: 03.10.2022

Wersja : 5.1

KARTA CHARAKTERYSTYKI

Opracowana na podstawie art. 31 (WE) nr 1907/2006 (REACH)
Aktualizacja zgodna z rozporządzeniem 878/2020

Sekcja 1: Identyfikacja substancji/mieszanki i identyfikacja przedsiębiorstwa

1.1. Identyfikator produktu

NAZWA: **CEKOL ZMT-20**
Inne nazwy: CEKOL ZMT-20 Zaprawa murarsko-tynkarska
Kod UFI: UFI: N5FT-TNTA-E10F-2PGF

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania mieszanki oraz zastosowania odradzane

CEKOL ZMT-20 zaprawa murarsko-tynkarska jest zaprawą cementową do murowania ścian z cegły, gazobetonu, keramzytobetonu i innych elementów ściennych. Ponadto służy do wykonywania tynków tradycyjnych na podłożach mineralnych oraz do uzupełniania ubytków na ścianach i sufitach. Do stosowania wewnątrz oraz na zewnątrz budynków.

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

PRODUCENT:

CEDAT Sp. z o. o.
ul. Budowlanych 19
80-298 GDANSK
Tel/ fax +48 (58) 768 21 00/ (58) 768 21 40

E-mail osoby odpowiedzialnej za kartę charakterystyki: msds@cekol.pl**1.4. Numer telefonu alarmowego** (+48 58) 768 21 13 [w godzinach 8 – 16 w dni robocze]

Sekcja 2: Identyfikacja zagrożeń

2.1. Klasyfikacja substancji lub mieszanki

2.1.1 Klasyfikacja mieszanki zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008

H315 Działanie drażniące na skórę, kat 2; Skin Irritation 2
H318 Poważne uszkodzenie oczu, kat. 1; Eye Damage 1
H317 Może powodować reakcję alergiczną skóry, kat. 1; Skin Sensation 1

2.2. Elementy oznakowania

Oznakowanie zgodnie z rozporządzeniem (WE) 1272/2008 [CLP]

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia:

Hasło ostrzegawcze: NIEBEZPIECZEŃSTWOSkładniki określające niebezpieczeństwo: CEMENTZwroty wskazujące rodzaj zagrożenia:

Działa drażniąco na skórę
Powoduje poważne uszkodzenie oczu

Może powodować reakcję alergiczną skóry

Zwroty wskazujące środki ostrożności:

W razie konieczności zasięgnięcia porady lekarza należy pokazać pojemnik lub etykietę.

Chronić przed dziećmi.

Unikać wdychania pyłu.

Stosować rękawice ochronne/ odzież ochronną/ ochronę oczu/ ochronę twarzy.

W PRZYPADKU KONTAKTU ZE SKÓRĄ: Umyć dużą ilością wody z mydłem

W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.

2.3. Inne zagrożenia –

Mieszanka nie spełnia kryteriów PBT i vPvB.

Żaden ze składników nie wykazuje działania zaburzającego funkcjonowanie układu hormonalnego.

Produkt jest w postaci drobnego proszku i może mechanicznie podrażniać oczy i działać drażniaco na układ oddechowy. Po kontakcie zaprawy cementowej z wodą, np. podczas przygotowania zaprawy, gdy cement zwilgotnieje, może wytworzyć się środowisko silnie alkaliczne. W związku z wysoką alkalicznością kontakt skóry i oczu z mokrą zaprawą cementową może działać drażniaco. Ponadto może spowodować uszkodzenie produktów z aluminium lub innych metali nieszlachetnych.

W niektórych przypadkach, ze względu na zawartość rozpuszczalnego chromu Cr(VI) mogą wystąpić reakcje alergiczne.

Zawartość rozpuszczalnego chromu (VI) w cemencie jest poniżej 2 mg/kg (0,0002%) całkowitej suchej masy.

Sekcja 3: Skład / Informacja o składnikach

3.1. Substancje – nie dotyczy

3.2. Mieszanki:

Zaprawa murarsko-tynkarska jest mieszaniną kruszywa – piasku kwarcowego, cementu, mączki węglanowej, wodorotlenku wapnia i domieszek modyfikujących.

3.2.1 Składniki mieszanki:

Składniki	Identyfikatory	Zawartość [%]	Klasyfikacja zgodnie z rozporządzeniem 1272/2008 [CLP] ¹⁾		
			Rodzaj zagrożenia	Klasa zagrożenia	
Piasek kwarcowy Quarz (sand)	Nr CAS 14808-60-7 ²⁾ Nr WE 238-878-4	70 ÷ 90	----	----	Wyłączony z rejestracji na podstawie art. 2 ust. 7 - Zał V.
Klinkier cementu portlandzkiego, Cement, portland	Nr CAS 65997-15-1 ²⁾ Nr WE 266-043-4	10 ÷ 13	H318 H315 H317 H335	Eye Dam. 1 Skin Irrit. 2 Skin Sens. 1 STOT SE 3	Wyłączony z rejestracji na podstawie art. 2 ust. 7 - Zał V.
Węgiel wapnia, calcium carbonate	Nr CAS 1317-65-3 ²⁾ Nr WE 215-279-6	10 ÷ 13	----	----	Wyłączony z rejestracji na podstawie art. 2 ust. 7 - Zał V.
Diwodorotlenek wapnia; calcium dihydroxide	Nr CAS 1305-62-0 ²⁾ Nr WE 215-137-3 Nr rejestracji: 01-2119475151-45	1 ÷ 3	H318 H315 H335	Eye Dam. 1 Skin Irrit. 2 STOT SE 3	–

¹⁾ wykaz zwrotów w sekcji 16

²⁾ substancja z określoną wartością NDS w środowisku pracy

Sekcja 4: Środki pierwszej pomocy

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

4.1.1. WSKAZÓWKI OGÓLNE W przypadku wystąpienia jakichkolwiek niepokojących objawów wezwać natychmiast lekarza lub odwieźć poszkodowanego do szpitala, pokazać opakowanie. Nie jest wymagane specjalne indywidualne wyposażenie dla osób udzielających pomocy.

4.1.2. DROGI ODDECHOWE: W przypadku dostania się do dróg oddechowych. Przerwać pracę i wyprowadzić osobę poszkodowaną ze strefy pracy z mieszaniną oraz zapewnić oddychanie świeżym powietrzem. Kontakt z lekarzem powinien nastąpić przy podrażnieniu lub późniejszych objawach dyskomfortu takich jak kaszel i inne.

4.1.3. KONTAKT ZE SKÓRĄ Zdjąć zanieczyszczoną odzież, spłukać skórę wodą z mydłem, a następnie osuszyć. Jeżeli objawy podrażnienia utrzymują się zwrócić się o pomoc medyczną.

4.1.4. KONTAKT Z OCZAMI Nie trzeć oczu, wyjąć soczewki kontaktowe; natychmiast przemyć oczy dużą ilością wody przez ok. 15 min (przy podwiniętych powiekach); unikać silnego strumienia wody ze względu na ryzyko uszkodzenia rogówki. W przypadku

zanieczyszczenia jednego oka, w trakcie przemywania chronić drugie oko przed zanieczyszczeniem. Jeżeli objawy podrażnienia utrzymują się skonsultować się z lekarzem.

4.1.5. DROGI POKARMOWE Osobie nieprzytomnej lub półprzytomnej nie podawać nic do picia; jeżeli osoba jest przytomna, przepłukać usta i podać wodę do picia. Nie należy prowokować wymiotów, ponieważ istnieje ryzyko zachłyśnięcia się i przedostania się treści żołądka do płuc. Jeżeli wystąpią niepokojące objawy skonsultować się z lekarzem.

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Ze względu na brak badań mieszaniny, poniżej wymieniono najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia dla poszczególnych składników niebezpiecznych na podstawie ich kart charakterystyki:

CEMENT:

Oczy – kontakt cementu (suchego lub mokrego) z oczami może spowodować poważne i potencjalnie nieodwracalne obrażenia.

Skóra – Cement przy przedłużonym kontakcie może działać drażniąco na wilgotną skórę, wielokrotny kontakt może działać uczulająco. Przedłużony kontakt pyłu cementowego z mokrą skórą może powodować podrażnienia, stany zapalne lub oparzenia. Kontakt może przebiegać bez odczucia bólu (np. podczas kłękania w spodniach w mokrym betonie)

Wdychanie – Wielokrotne wdychanie pyłu cementowego przez dłuższy czas zwiększa ryzyko rozwoju chorób układu oddechowego.

Środowisko – W warunkach normalnego wykorzystania cementy powszechnego użytku nie jest niebezpieczny dla środowiska

DIWODOROTLENEK:

Diwodorotlenek wapnia nie jest silnie toksyczny w kontakcie przez drogi pokarmowe, przez skórę lub drogi oddechowe. Substancja zaklasyfikowana jest jako drażniąca dla skóry i dróg oddechowych, niesie ze sobą ryzyko poważnego uszkodzenia oczu. Nie ma wskazań do objawów niepożądanych, gdyż poważnym zagrożeniem dla zdrowia jest lokalna zmiana wynikająca ze wzrostu pH.

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Pomoc lekarska powinna być oparta na ocenie dokonanej przez lekarza na podstawie reakcji pacjenta. W momencie kontaktu z lekarzem pokazać etykietę lub opakowanie lub kartę charakterystyki.

Przestrzegać zasad BHP. Stosować się do zaleceń zawartych w sekcji 4.1.

Sekcja 5: Postępowanie w przypadku pożaru

5.1. Środki gaśnicze

Stosować środki gaśnicze właściwe dla danego otoczenia. Składniki zaprawy nie są palne i nie podtrzymują palenia.

5.2. Szczególne zagrożenia związane z mieszaniną

Zagrożenie wynikające z właściwości preparatu, produktów spalania, powstających gazów - Nie są znane

5.3. Informacje dla straży pożarnej

Środki ochrony indywidualnej dla strażaków - Używać środków właściwych dla danego pożaru. Ze względu na produkt żadne specjalne wyposażenie ochronne dla straży pożarnej nie jest wymagane

Sekcja 6: Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Nie jest wymagane specjalistyczne wyposażenie dla osób usuwających awarię.

6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych:

- nie wdychać pyłu
- unikać zanieczyszczenia oczu
- w przypadku zanieczyszczenia oczu przemyć dużą ilością wody
- unikać kontaktu ze skórą
- nosić odzież ochronną

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Unikać pylenia. Należy zapobiegać przedostaniu się dużych ilości mieszaniny do kanalizacji, wód powierzchniowych i gruntowych.

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Uszkodzone opakowanie należy zabezpieczyć i przenieść do innego szczelnego opakowania.

Suchą zaprawę najlepiej zebrać mechanicznie, nie wzniecając pyłu. Aby uniknąć pylenia można zastosować odkurzacze przemysłowe.

Alternatywnie można wytrzeć zaprawę na mokro używając mopa, mokrych szczotek.
Mokra zaprawa ulega związaniu. Po stwardnieniu zaprawy można traktować ją jako gruz budowlany.

6.4. Odniesienia do innych sekcji

Środki ochrony osobistej stosować jak w pkt 8.2.2

Zebrany materiał usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami i postępować w sposób opisany w sekcji 13 – postępowanie z odpadami.

Sekcja 7: Postępowanie z substancjami, mieszaninami oraz ich magazynowanie

7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

7.1.1 Środki ochronne

- postępować zgodnie z zasadami BHP
- stosować w wentylowanych pomieszczeniach
- trzymać z daleka od dzieci
- unikać wzbijania pyłu

7.1.2 Informacje dotyczące ogólnej higieny pracy

- podczas stosowania nie jeść, nie pić
- unikać wdychania pyłu,
- używać środków ochrony osobistej, jak w pkt 8.2.2.

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, łącznie z informacjami dotyczącymi wszelkich wzajemnych niezgodności

- przechowywać mieszaninę w zamkniętym opakowaniu;
- zabezpieczyć przed czynnikami atmosferycznymi;
- zaleca się przechowywanie substancji w oryginalnych opakowaniach,
- worki powinny być składowane w układzie zapewniającym stabilność,
- nie stosować aluminiowych pojemników,

Wytyczne składowania: Unikać wilgoci, pod jej wpływem produkt ulega zbryleniu i traci właściwości użytkowe.

7.3. Szczególne zastosowania końcowe Brak

Sekcja 8: Kontrola narażenia / środki ochrony indywidualnej

8.1. Parametry dotyczące kontroli

Normy dotyczą najwyższych dopuszczalnych stężeń w powietrzu dla środowiska pracy substancji niebezpiecznych wchodzących w skład preparatu:

CEMENT :

DNEL wdychanie (8h):	2,0 mg/m ³
DNEL skóra:	nie ma zastosowania
DNEL spożycie:	nie ma zastosowania
DNEL odnosi się do pyłu respirabilnego.	

Narzędzie zastosowane do oszacowania ryzyka (MEASE) odnosiło się do frakcji wdychanej. W wyjściowych wnioskach i analizie oceny ryzyka zastosowany został więc odpowiedni margines bezpieczeństwa. Na podstawie dostępnych badań oraz doświadczeń nie jest dostępny DNEL dla narażenia skóry. Ponieważ cement jest sklasyfikowany jako drażniący, kontakt ze skórą oraz oczami powinien być ograniczony do możliwego minimum.

PNEC woda/ PNEC osad/ PNEC gleba: nie mają zastosowania.

Analiza ryzyka dla środowiska jest oparta na wpływie na pH wody. Możliwe są zmiany odczynu pH w wodach powierzchniowych, podziemnych, które jednak nie powinno przekroczyć wartości 9.

Wymagania krajowe dotyczące zawartości cementu portlandzkiego:

frakcja wdychalna	– NDS – 6,0 mg/m ³
frakcja respirabilna	– NDS – 2,0 mg/m ³

(Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – Dz.U. z 2018r. poz. 1286 z późn. zm.)

DIWODOROTLENEK WAPNIA :

Wartości DNEL:

Droga narażenia	Skutki narażenia	DNEL (pracownik)	DNEL (konsument)
Przez przewód pokarmowy	ostre, miejscowe	Nie są wymagane	Nie oczekuje się narażenia
	ostre, ogólnoustrojowe	Nie są wymagane	Nie zidentyfikowano zagrożenia
	przewlekłe, miejscowe	Nie są wymagane	Nie oczekuje się narażenia
	przewlekłe, ogólnoustrojowe	Nie są wymagane	Nie zidentyfikowano zagrożenia
Przez drogi oddechowe	ostre, miejscowe	4 mg/m ³ (dla pyłu respirabilnego)	4 mg/m ³ (dla pyłu respirabilnego)
	ostre, ogólnoustrojowe	Nie zidentyfikowano zagrożenia	Nie zidentyfikowano zagrożenia
	przewlekłe, miejscowe	1 mg/m ³ (dla pyłu respirabilnego)	1 mg/m ³ (dla pyłu respirabilnego)
	przewlekłe, ogólnoustrojowe	Nie zidentyfikowano zagrożenia	Nie zidentyfikowano zagrożenia
Przez skórę	ostre, miejscowe	Zidentyfikowano zagrożenie, jednak nie określono DNEL	Zidentyfikowano zagrożenie, jednak nie określono DNEL
	ostre, ogólnoustrojowe	Nie zidentyfikowano zagrożenia	Nie zidentyfikowano zagrożenia
	przewlekłe, miejscowe	Zidentyfikowano zagrożenie, jednak nie określono DNEL	Zidentyfikowano zagrożenie, jednak nie określono DNEL
	przewlekłe, ogólnoustrojowe	Nie zidentyfikowano zagrożenia	Nie zidentyfikowano zagrożenia

Wartości PNEC:

Środowisko	PNEC	Uwagi
Woda słodka	0,49 mg/L	
Osady śludkowodne	Brak danych	Brak wystarczającej ilości danych
Woda morska	0,32 mg/L	
Osady morskie	Brak danych	Brak wystarczającej ilości danych
Produkty spożywcze (bioakumulacja)	Nie zidentyfikowano zagrożenia	Brak zdolności do bioakumulacji
Mikroorganizmy biorące udział w oczyszczaniu ścieków	3 mg/L	
Gleba (rolnictwo)	1080 mg/kg gleby	
Powietrze	Nie zidentyfikowano zagrożenia	

Wymagania krajowe wodorotlenek wapnia:

dla frakcji wdychalnej	– NDS – 2,0 mg/m ³
	– NDSC – 6,0 mg/m ³
dla frakcji respirabilnej	– NDS – 1,0 mg/m ³
	– NDSC – 4,0 mg/m ³

(Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – Dz.U. z 2018r. poz. 1286 z późn. zm.)

WĘGLAN WAPNIA:

Wartości DNEL:

Droga narażenia	Skutki narażenia	DNEL (pracownik)	DNEL (konsument)
Przez przewód pokarmowy	ostre, miejscowe	Nie są wymagane	Nie zidentyfikowano zagrożenia
	ostre, ogólnoustrojowe	Nie są wymagane	6,1 mg/kg masy ciała
	przewlekłe, miejscowe	Nie są wymagane	Nie zidentyfikowano zagrożenia
	przewlekłe, ogólnoustrojowe	Nie są wymagane	6,1 mg/kg masy ciała
Przez drogi oddechowe	ostre, miejscowe	Nie zidentyfikowano zagrożenia	Nie zidentyfikowano zagrożenia
	ostre, ogólnoustrojowe	Nie zidentyfikowano zagrożenia	Nie zidentyfikowano zagrożenia
	przewlekłe, miejscowe	6,36 mg/m ³	1,06 mg/m ³
	przewlekłe, ogólnoustrojowe	Nie zidentyfikowano zagrożenia	Nie zidentyfikowano zagrożenia
Przez skórę	Nie zidentyfikowano zagrożenia		

Wartości PNEC:

Cel ochrony środowiska	PNEC
Środowisko wodne i powietrze	Nie zidentyfikowano zagrożenia
Osady śludkowodne i morskie	Nie zidentyfikowano zagrożenia
Gleba	Nie zidentyfikowano zagrożenia
Mikroorganizmy w oczyszczalni ścieków	100 mg/dm ³ / NOEC; AF=10

Wymagania krajowe dotyczące zawartości węgla wapnia:

- frakcja wdychalna – NDS	10,0 mg/m ³
---------------------------	------------------------

(Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – Dz.U. z 2018r. poz. 1286 z późn. zm)

KRZEMIONKA KRZYSTALICZNA :

Wymagania krajowe:

Kwarc:

[14808-60-2]

- frakcja respirabilna – NDS – 0,1 mg/m³

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – Dz.U. z 2018r. poz. 1286 z późn. zm.

8.2. Kontrola narażenia

Zaprawę przechowywać i stosować zgodnie z zasadami przestrzegania podstawowych zasad BHP.

8.2.1 Stosowne techniczne środki kontroli

Jeśli w wyniku pracy powstaje pył, należy zapewnić właściwą wentylację pomieszczenia, a także dostęp do bieżącej wody. Unikać pylenia.

8.2.2 Indywidualne środki ochrony, takie jak indywidualne wyposażenie ochronne

Podczas pracy nie jeść, nie pić, nie palić aby uniknąć kontaktu ze skórą lub ustami. Przed rozpoczęciem pracy stosować krem ochronny i używać go regularnie. Podczas pracy unikać klękania w świeżej zaprawie.

Po pracy z zaprawą cementową pracownicy powinni się umyć używając mydła.

Zdjąć zanieczyszczone ubranie i wyczyścić przed ponownym użyciem.

Ochrona dróg oddechowych – jeżeli podczas prac występuje pylenie, w ilości powyżej określonych limitów powinny być zastosowane odpowiednie środki ochrony układu oddechowego (np. jednorazowe półmasks przeciwpyłowe). Środki te powinny zostać przystosowane do poziomu stężenia pyłu oraz standardów norm europejskich i krajowych.

Ochrona oczu – podczas pracy z zaprawą cementową stosuj okulary ochronne lub gogle zgodne z normą EN 166, aby uniknąć kontaktu z oczami

Ochrona rąk – stosować rękawice ochronne nieprzepuszczalne i odporne na środowisko alkaliczne, stosować kremy ochronne. Przeprowadzone analizy wykazały, że właściwą ochronę zapewniają rękawice nasączone nitylem (grubość warstwy ok. 0,15 mm) oznakowane CE, wewnątrz wyłożone bawełną zapewniającą ochronę na okres powyżej 480 min. Mokra rękawice należy niezwłocznie wymienić.

Ochrona skóry – stosować ubranie ochronne w pełni zakrywające skórę – długie spodnie i długie rękawy oraz pełne obuwie robocze, stosować kremy ochronne. Szczególną uwagę zwrócić na to aby mokry cement nie dostał się do obuwia. W niektórych przypadkach niezbędne jest stosowanie wodoodpornych spodni i/lub nakolanników.

Zagrożenia termiczne – nie dotyczy

8.2.3 Kontrola narażenia środowiska

Kontrola narażenia środowiska w odniesieniu do emisji cementu do powietrza powinna być zgodna z dostępnymi technologiami i regulacjami dla emisji pyłów.

Powietrze: Środki ochrony środowiska dla emisji pyłów cementowych do powietrza powinny być zgodne z dostępną technologią oraz wymogami dotyczącymi zawartości pyłów w powietrzu.

Woda: Nie splukiwać cementu do systemu kanalizacji lub zbiorników z wodą, aby uniknąć wysokiego odczynu pH. Odczyn pH powyżej 9 może mieć negatywny wpływ ekotoksikologiczny.

Gleba oraz powierzchnia ziemi: Nie są wymagane żadne środki kontroli narażenia przy ekspozycji powierzchni ziemi.

Sekcja 9: Właściwości fizyczne i chemiczne

9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

a)	Stan skupienia	Ciało stałe (proszek)
b)	Kolor	Szary
c)	Zapach	Bez zapachu
d)	Temperatura topnienia/krzepnięcia	Nie ma zastosowania w normalnych warunkach atmosferycznych.
e)	Temperatura wrzenia lub początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia	Nie dotyczy
f)	Palność materiałów	Niepalny
g)	Dolna i górna granica wybuchowości	Nie dotyczy
h)	Temperatura zapłonu	Nie dotyczy

i)	Temperatura samozapłonu	Nie dotyczy
j)	Temperatura rozkładu	Nie dotyczy
k)	pH*	12 – 13 (w wodzie w temp. 20°C; stosunek woda-materiał 1:2)
l)	Lepkość kinematyczna	Nie dotyczy. Ciało stałe.
m)	Rozpuszczalność	Mieszanina związków mineralnych, słabo rozpuszcza się w wodzie
n)	Współczynnik podziału n-oktano/woda	Nie dotyczy (substancje nieorganiczne)
o)	Prężność pary	Nie dotyczy
p)	Gęstość lub gęstość względna	1600 kg/m ³ ± 5%
q)	Względna gęstość pary	Nie dotyczy
r)	Charakterystyka cząstek	Nie dotyczy

* właściwości pH jak dla cementu

9.2 Inne informacje – brak innych istotnych informacji dla bezpiecznego stosowania mieszanki.

Sekcja 10: Stabilność i reaktywność

10.1 Reaktywność

Sucha zaprawa cementowa, a także po zmieszaniu z wodą, nie jest reaktywna w normalnym środowisku.

10.2 Stabilność chemiczna

Suchy produkt jest stabilny w normalnych warunkach przechowywania i stosowania oraz zgodny z większością innych materiałów budowlanych.

Po zmieszaniu z wodą zaprawa cementowa twardnieje w stabilną masę. Mokra zaprawa ma odczyn alkaliczny.

Cement reaguje z wodą tworząc krzemiany i wodorotlenek wapnia. Krzemiany w cemencie reagują z silnymi utleniaczami takimi jak: fluor, trój fluorek boru, trój fluorek magnezu i difluorek tlenu.

10.3 Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

Cement nie powoduje niebezpiecznych reakcji.

Diwodorotlenek reaguje egzotermicznie z kwasami. Po podgrzaniu do 580°C rozkłada się na tlenek wapnia i wodę. Tlenek wapnia reaguje z wodą, wytwarzając ciepło. Może to stanowić zagrożenie dla materiałów łatwopalnych.

10.4 Warunki których należy unikać

Nie dotyczy. Ze względu na zawartość cementu, w kontakcie z wodą lub wilgocią tworzy twardą masę.

10.5 Materiały niezgodne

Należy unikać kontaktu z materiałami niezgodnymi: z kwasami, solami amonowymi, aluminium i innymi metalami nieszlachetnymi. Powinno się unikać niekontrolowanego dostania się sproszkowanego aluminium do mokrego cementu, może to powodować uwalnianie się wodoru. Cement rozpuszcza się w kwasie fluorowodorowym wytwarzając żrący gaz – tetra fluorek krzemu.

10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu

W normalnych warunkach użytkowania zaprawa cementowa nie rozkłada się na materiały niebezpieczne.

Sekcja 11: Informacje toksykologiczne

11.1 Informacje na temat klas zagrożenie zdefiniowanych w rozporządzeniu (WE) nr 1272/2008

Żadna z substancji stosowanych w mieszaninie nie jest klasyfikowana jako toksyczna.

Cement portlandzki-

Informacje toksykologiczne dla składnika niebezpiecznego – cementu.

a) Toksyczność ostra:

Nie jest klasyfikowany w toksyczności ostrej.

b) Działanie żrące/drażniące na skórę:

Cement sklasyfikowano jako drażniący na skórę, kategorii 2 – Skin Irrit. 2

Mokry cement lub cement w kontakcie z mokrą skórą może powodować zaczerwienienie, spękanie, brzdowanie skóry. Przedłużony kontakt połączony z obcieraniem może wywołać oparzenia.

c) Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy:

Cement - sklasyfikowano jako powodujący poważne uszkodzenie oczu, kategorii 1 – Eye Dam. 1

Cement oddziałuje w różny sposób na rogówkę. Przeliczony indeks podrażnienia wynosi 128. Bezpośredni kontakt z cementem może spowodować mechaniczne uszkodzenie rogówki, natychmiastowe lub opóźnione podrażnienie lub

zapalenia. Bezpośredni kontakt z większą ilością suchego cementu lub zachłapanie mokrym cementem może powodować od umiarkowanego podrażnienia (np. zapalenie spojówki) nawet do chemicznego oparzenia i ślepoty.

d) Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę:

Cement – jest klasyfikowany jako uczulający na skórę – Działanie uczulające na skórę kategorii 1
Nie zanotowano żadnych działań uczulających na drogi oddechowe; klasyfikacja nie jest wymagana.

Niektóre osoby mogą doświadczać egzemy po kontakcie z mokrym pyłem cementowym. Może to być spowodowane zarówno wysokim pH, który prowadzi do podrażnienia po dłuższym kontakcie lub reakcją immunologiczną na rozpuszczalny chrom Cr(VI), który może powodować alergiczne podrażnienia skóry. Reakcja może przybrać różne formy od drobnej wysypki do poważnego zapalenia lub połączonego obu efektów. Jeżeli cement zawiera aktywny reduktor rozpuszczalnego chromu (VI) i okres jego działania nie został przekroczony nie powinny wystąpić powyższe efekty.

e) Działanie mutagenne na komórki rozrodcze:

Nie stwierdzono. Bazując na dostępnych danych klasyfikacja nie jest wymagana.

f) Rakotwórczość:

Nie stwierdzono przypadkowych związków z ekspozycją na cement portlandzki i rakotwórczością. Bazując na dostępnych danych klasyfikacja nie jest wymagana.

g) Szkodliwe działanie na rozrodczość:

Bazując na dostępnych danych klasyfikacja nie jest wymagana.

h) Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe:

Cement - działa drażniaco na drogi oddechowe i jest zaklasyfikowany w kategorii 3 – STOT SE 3.

Pył cementu portlandzkiego może działać drażniaco na gardło i drogi oddechowe. W wyniku narażenia na ekspozycję powyżej określonych limitów może wystąpić kaszel, katar, i płytki oddech. Przeprowadzone badania wykazują, że narażenie na pył cementowy może ograniczyć funkcjonowanie układu oddechowego. Jednakże badania przeprowadzone do tej pory są wystarczające do określenia jednoznacznie poziomu narażenia powodującego efekt negatywny.

i) Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie wielokrotne:

Bazując na dostępnych danych klasyfikacja nie jest wymagana.

Może wystąpić przewlekła obturacyjna choroba płuc (POCHP). Nasilone efekty mogą wystąpić po narażeniu na wysokie poziomy zapylenia. Nie zanotowano żadnych przewlekłych efektów po narażeniu na niskie stężenia.

i) Zagrożenie spowodowane aspiracją:

Klasyfikacja tego zagrożenia nie jest uzasadniona dla tych składników.

Diwodorotlenek wapnia –

Informacje toksykologiczne dla składnika niebezpiecznego – diwodorotlenek wapnia.

a) Toksyczność ostra:

Nie jest uzasadniona klasyfikacja ostrej toksyczności.

b) Działanie żrące/drażniące na skórę:

Sklassyfikowano jako drażniące na skórę, kategorii 2 – Skin Irrit. 2

c) Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy:

Sklassyfikowano jako powodujące poważne uszkodzenie oczu, kategorii 1 – Eye Dam. 1

d) Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę:

Nie jest uzasadniona klasyfikacja uczulenia.

e) Działanie mutagenne na komórki rozrodcze:

Nie jest uzasadniona klasyfikacja tego zagrożenia.

f) Rakotwórczość:

Nie jest uzasadniona klasyfikacja tego zagrożenia.

g) Szkodliwe działanie na rozrodczość:

Klasyfikacja nie jest wymagana

h) Działanie toksyczne na narządy docelowe- narażenie jednorazowe:

Sklassyfikowano jako drażniące dla układu oddechowego STOT SE 3

i) Działanie toksyczne na narządy docelowe- narażenie wielokrotne:

Klasyfikacja pod względem toksyczności przy długotrwałym narażeniu nie jest wymagana.

j) Zagrożenie spowodowane aspiracją:

Nie jest uzasadniona klasyfikacja tego zagrożenia.

Węglan wapnia –

jest zwolniony z rejestracji. Jest minerałem, który stanowi główny składnik skorupy ziemskiej. Nie jest znane szkodliwe działanie dla ludzi, zwierząt i środowiska.

a) Toksyczność ostra:

Nie wywołuje toksyczności ostrej. Nie jest uzasadniona klasyfikacja tego zagrożenia.

b) Działanie żrące/drażniące na skórę:

Substancja nie jest klasyfikowana jako drażniąca na skórę. Nie jest uzasadniona klasyfikacja tego zagrożenia.

c) Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy:

Substancja nie powoduje poważnego uszkodzenia oczu ani nie działa drażniąca na oczy. Nie jest uzasadniona klasyfikacja tego zagrożenia.

d) Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę:

Substancja nie jest klasyfikowana jako uczulająca. Nie jest uzasadniona klasyfikacja tego zagrożenia.

e) Działanie mutagenne na komórki rozrodcze:

Badania nie wykazały skutków mutagennych. Nie jest uzasadniona klasyfikacja tego zagrożenia.

f) Rakotwórczość:

Wapń (podawany jako Ca-mleczan) nie jest rakotwórczy (wynik eksperymentu, szczur). Przy zmianach pH węglanu wapnia nie ma zagrożenia rakotwórczego. Dane epidemiologiczne wskazują na brak zagrożenia rakotwórczego. Nie jest uzasadniona klasyfikacja tego zagrożenia.

g) Szkodliwe działanie na rozrodczość:

Klasyfikacja pod względem szkodliwego działania na rozrodczość nie jest wymagana.

h) Działanie toksyczne na narządy docelowe- narażenie jednorazowe:

Węglan wapnia nie działa toksycznie na narządy docelowe. Nie jest uzasadniona klasyfikacja tego zagrożenia.

i) Działanie toksyczne na narządy docelowe- narażenie wielokrotne:

Klasyfikacja pod względem toksyczności przy długotrwałym narażeniu nie jest wymagana.

j) Zagrożenie spowodowane aspiracją:

Nie są znane dane, które potwierdzałyby możliwość zagrożenia. Nie jest uzasadniona klasyfikacja tego zagrożenia.

11.2 Informacje o innych zagrożeniach

11.2.1 Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

Brak informacji o właściwościach zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego.

11.2.2 Inne informacje:

Wpływ na inne choroby: wdychanie pyłu cementowego może doprowadzić do pogorszenia stanu osób cierpiących na schorzenia układu oddechowego i/lub chorób takich jak rozedma lub astma i/lub obecne schorzenia skóry lub oczu.

Sekcja 12: Informacje ekologiczne

Brak dostępnych danych dotyczących mobilności w środowisku, biodegradacji i bioakumulacji mieszaniny.

Cement portlandzki –

12.1 Toksyczność

Produkt nie jest niebezpieczny dla środowiska. Testy ekotoksykologiczne w środowisku wodnym, na *Daphnia magna* i *Selenastrum coli* wykazały minimalny wpływ ekotoksykologiczny. W związku z tym nie można określić poziomów LC50 i EC50. Nie ma też dowodów na toksyczność osadu. Jednakże wprowadzenie dużych ilości cementu do wody może spowodować wzrost pH, a tym samym wykazać właściwości toksyczne w określonych okolicznościach.

12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu

Nie dotyczy – substancja nieorganiczna. Po stwardnieniu nie generuje ryzyka toksyczności.

12.3 Zdolność do bioakumulacji

Nie dotyczy – substancja nieorganiczna. Po stwardnieniu nie generuje ryzyka toksyczności.

12.4 Mobilność w glebie

Nie dotyczy. Po stwardnieniu nie generuje ryzyka toksyczności.

12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Nie dotyczy – substancje nieorganiczne.

12.6 Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

Brak dostępnej informacji

12.7 Inne szkodliwe skutki działania

Nie zidentyfikowano.

Diwodorotlenek wapnia –

12.1 Toksyczność

Produkt jest użyteczny do poprawy kwasowości wody, udział większy niż 1 g/l może być szkodliwy dla życia wodnego, poprzez ostrą zmianę pH. Wartość pH > 12 szybko spadnie, jako efekt rozcieńczenia i karbonizacji.

12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu

Nie dotyczy – substancje nieorganiczne.

12.3 Zdolność do bioakumulacji

Nie dotyczy – substancje nieorganiczne.

12.4 Mobilność w glebie

Diwodorotlenek wapnia reaguje z ditlenkiem węgla tworząc węglan wapnia, który jest trudno rozpuszczalny i wykazuje niską mobilność w większości gleb.

12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Nie dotyczy – substancje nieorganiczne.

12.6 Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

Brak dostępnej informacji

12.7 Inne szkodliwe skutki działania

Nie zidentyfikowano.

Węglan wapnia - Jest to substancja pochodzenia naturalnego. Jest minerałem, który w stanie stałym stanowi główny składnik skał skorupy ziemskiej.

Z tych względów wyklucza się negatywny wpływ na środowisko. Te minerały nie są biodegradowalne. Ograniczenia mogą wynikać z faktu, że w naturalnych zasobach wodnych skoncentrowana zawiesina tych minerałów może niekorzystnie wpływać na organizmy wodne (zakłócenie równowagi mikro-flory i – fauny) w sedymencie przez to może mieć szkodliwy wpływ na wyższe organizmy wodne. Nie powoduje zmiany odczynu wody.

12.1 Toksyczność

12.1.1 Toksyczność dla organizmów wodnych:

LC50/96 h/ *Oncorhynchus mykiss* (pstrąg tęczy) – 100% nasycony roztwór wodny, OECD 203

LC50/48 h/dafnia – 100% nasycony roztwór wodny, OECD 202

EC50/72 h/algii – 14 mg/l, OECD 201

Przy wysokim stężeniu, poprzez wzrost pH, węglan wapnia jest wykorzystywany do higienizacji osadów pościekowych.

Mikrobiologiczna aktywność systemów oczyszczania ścieków: EC50/3h → 1000 mg/l,

NOEC = 1000 mg/l, OECD 209

12.1.2 Toksyczność dla innych organizmów

LC50/14 d/*Eisenia fetida* (dżdżownice) – 1 000mg/kg Gleba, NOEC = 1000 mg/kg Gleba, OECD 207

EC50/21 d/ *Glycine max/Lycopersicon esculentum/Avena sativa* – 1 000mg/kg Gleba, NOEC = 1000 mg/kg Gleba, OECD 208

Skutki dla mikroorganizmów glebowych: EC50/28 d – 1 000mg/kg Gleba, NOEC = 1000 mg/kg Gleba, OECD 216

12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu

Nie dotyczy – substancje nieorganiczne.

12.3 Zdolność do bioakumulacji

Nie dotyczy – substancje nieorganiczne.

12.4 Mobilność w glebie

Brak dostępnej informacji

12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Nie dotyczy – substancje nieorganiczne.

12.6 Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego

Brak dostępnych informacji

12.7 Inne szkodliwe skutki działania

Brak dostępnych informacji

Sekcja 13: Postępowanie z odpadami**13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów**

- PRODUKT** - W przypadku wydostania się suchego preparatu zebrać mechanicznie. Niezanieczyszczony nadaje się do użytku zgodnie z przeznaczeniem. Zanieczyszczony można zebrać i utwardzić wodą.
- Należy unikać przedostania się produktu do kanalizacji.
 - Po kontakcie z wodą i stwardnieniu preparat cementowy nie jest klasyfikowany jako niebezpieczny i można go potraktować jako odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (np. beton, cegły, płyty, ceramika – odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów) – nr katalogowy odpadu 17 01 01 - zgodnie z rozporządzeniem w sprawie katalogu odpadów
- OPAKOWANIE** - Recyklingowi poddawane może być tylko całkowicie opróżnione i czyste opakowanie
- Usuwanie zgodnie z obowiązującymi przepisami:
 - Kod odpadu: 15 01 06 – zmieszane odpady opakowaniowe

Sekcja 14: Informacje dotyczące transportu

ADR/RID, IMDG, IATA żaden ze składników nie jest objęty międzynarodowymi regulacjami dotyczącymi transportu towarów niebezpiecznych. Nie jest wymagana specjalna klasyfikacja.

14.1 Numer UN lub numer identyfikacyjny ID

Nie dotyczy

14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa UN

Nie dotyczy

14.3 Klasa(-y) zagrożenia w transporcie

Nie dotyczy

14.4 Grupa pakowania

Nie dotyczy

14.5 Zagrożenia dla środowiska

Nie dotyczy

14.6 Szczególne środki ostrożności dla użytkowników

Nie dotyczy

14.7 Transport luzem zgodnie z instrumentami IMO

Nie dotyczy

Sekcja 15: Informacje dotyczące przepisów prawnych**15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny**

- Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji i stosowania ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, opublikowane w Dz. Urz. L 396 z 30 grudnia 2006 roku z późn. zm.
- Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP), opublikowane Dz. Urz. L 353 z 16 grudnia 2008 roku z późn. zm.
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 2020/878 z dnia 18 czerwca 2020r. zmieniające załącznik nr II do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)
- Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018 w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy – Dz.U. z 2018r. poz. 1286 z późn. zm.
- Ustawa o substancjach chemicznych i ich mieszaninach z dnia 25 lutego 2011r. – tj. Dz.U. z 2019r. poz. 1225 z późn. zm.
- Ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. – tj. Dz.U. z 2020r. poz. 797 z późn. zm.
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 02 stycznia 2020r. w sprawie katalogu odpadów – Dz. U. z 2020r. poz. 10.

15.2 Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Nie wykonano oceny bezpieczeństwa chemicznego dla mieszaniny

Sekcja 16: Inne informacje**16.1 KLASY i KATEGORIE ZAGROŻENIA:**

Eye Dam. 1	- poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy, kategorii 1
Skin Irrit 2	- działanie żrące/drażniące na skórę, kategorii 2
Skin Sens. 1B	- działanie uczulające na skórę, kategorii 1B
STOT SE3	- działanie toksyczne na narządy docelowe przy narażeniu jednorazowym, kategorii 3

16.2 ZWROTY WSKAZUJĄCE RODZAJ ZAGROŻENIA:

H315 Działa drażniąco na skórę

- H318 Powoduje poważne uszkodzenie oczu
- H317 Może powodować reakcję alergiczną skóry
- H335 Może powodować podrażnienie dróg oddechowych

16.3 WARUNKI BEZPIECZNEGO STOSOWANIA:

- P101 W razie konieczności zasięgnięcia porady lekarza należy pokazać pojemnik lub etykietę.
- P102 Chronić przed dziećmi.
- P261 Unikać wdychania pyłu.
- P280 Stosować rękawice ochronne/ odzież ochronną/ ochronę oczu/ ochronę twarzy.
- P302 + P352 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ NA SKÓRĘ: umyć dużą ilością wody z mydłem
- P305+P351+P338 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.

16.4 STOSOWANE SKRÓTY

ADR/RID	Umowa Europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego/ kolejowego towarów niebezpiecznych
CAS#	Number Chemical Abstracts Service (numer CAS)
DNEL	Pochodny poziom niepowodujący zmian
EC50	Stężenie efektywne
WE	Europejski Wykaz Istniejących Substancji o Znaczeniu Komercyjnym
IATA	Międzynarodowa Stowarzyszenie Przewoźników Powietrznych
ID	Numer środka transportu
IMDG	Międzynarodowy Transport Morski Towarów Niebezpiecznych
IMO	Międzynarodowa Organizacja Morska
LC50	Stężenie śmiertelne medialne
MEASE	Narzędzie do oceny narażenia zawodowego na metale i substancje nieorganiczne drogą inhalacyjną
NDS	Najwyższe dopuszczalne stężenie
NDSch	Najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe
NOEC	Brak widocznych efektów kumulacji; stężenie przy którym nie obserwuje się szkodliwych zmian
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
PBT	Wykazujące zdolność do bioakumulacji, toksyczne i wykazujące bardzo dużą zdolność do bioakumulacji
PNEC	Przewidywane stężenie niepowodujące zmian w środowisku
POChP	Przewlekła obstrukcyjna choroba płuc
UFI	Niepowtarzalny identyfikator postaci czynnej
UN	Numer rozpoznawczy materiału przewożonego
vPvB	Bardzo trwałe i wykazujące bardzo dużą zdolność do bioakumulacji

16.5 ODNIESIENIE DO ŹRÓDEŁ DANYCH

- Broszura informacyjna Inspektora Zdrowia i Bezpieczeństwa Pracy (HSE) Cement. Broszura informacyjna dla sektora budowlanego nr 26 (wersja dokumentu:2)
- Karty charakterystyki dostawców surowców.
- Strona internetowa: echa.europa.eu

16.6 ZMIANY W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ WERSJI

W stosunku do poprzedniej wersji dokonano zmian w sekcjach: 1- 4, 8, 9, 11, 12, 14 - 16.

Podane informacje są zgodne z aktualną wiedzą i mają na celu opisanie produktu z punktu widzenia wymagań bezpieczeństwa. Nie stanowią one gwarancji, co do specyficznych właściwości produktu. Karta nie zwalnia użytkownika produktu z przestrzegania wszystkich norm prawnych, administracyjnych i odnośnych przepisów BHP.